

BESEDNIK.

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

Izhaja 20. vsakega mesca.

Velja celoletno 2 gld. — polletno 1 gld.

List 10.

V Celovcu 20. oktobra 1875.

Leto VII.

Čujte posavski bregovi.

Čujte posavski bregovi!
Vaši bude se sinovi,
Hrabro da branijo dom,
Mili dom matere Slave.

Dolgo junaki so spali,
Krepko zato zdaj ustali;
Sipljejo strelo in grom,
Sečejo dušmanom glave.

Dolgo že tujčeva peta
Tla je nam tlačila sveta —
Zdaj pa na noge junak,
Reši se ptujega jarma!

Meč v desnici naj seče
Dušmanom rane skeleče!
Up je rešitve sladak —
Tuj'ga ne boj se žandarma!

Kadar pa svoboda zlata
Z bratom edini ti brata,
Takrat boš žuljevih rok
Tvojih sam vžival pridelke.

Radoljski.

Zadnja pésen.

(Spisal V. E—n.)

Vse je bilo izgubljeno.

Slava prejšnjih bojev, upanje verlih sinov domovine, cvet vojaških čet, vse, vse je bilo uničeno v dragašanski bitki, zbog katere je bila moč in veljava Moldavije izginila ter zopet kruti mohamedan podjarmil to deželo.

Samo tri in trideset mladih bojnikov, kateri so pod imenom „sveto kerdelo“, noseč na persih križe, se bili za vero in domovino, ti so s kervavim mečem proderli skozi verste janičarske, ter ubežali v gore.

Vsi so bili tako hrabri, tako mladi! Nijeden teh križarjev še ni imel nad dvajset let; — Jordaki, najpogumnejši vodja, štel je komaj sedemnajst let. Ko je bil izid bitke tako nesrečen, odtergal je Jordaki vihrajočo zastavo z ratišča ter si jo ovil okrog ledij, in za-njo vtaknil nož zaklicajoč svojim prijateljem: „Za máno!“ — in vergel se je na goste janičarske trume.

Ko se je pozneje ogledal, videl je samo še dvaintrideset junakov, ki so šli za njim. Vsi drugi so izgubili življenje.

Ali to kerdelice je rešilo svojega načelnika, in še več, s seboj so tirali nekega vjetnika — Tindarin-bega, najmlajšega zeta sultanovega. V boji se je bil pod njim zgrudil njegov konj; vjeli so ga, in še celó med begom so ga derzni mladenči, pozabivši preteče jim nevarnosti, s seboj odpeljali v gore, v katerih grapah so si šli iskat varnega zavetja.

Zmagujoči spahi (vojščaki) so derli nemudno za njimi do poznega večera. Le tù pa tam pri kaki skali, ki je bila ob enem tabor in obkop, privoščili so si beguni kak trenotek počitka, toda kmalu so jih približujoči se glasovi njihovih zasledovalcev, pognali novič v beg. Spahi so na vso moč hiteli za mladenči; vedeli so namreč prav dobro, da je med njimi tudi Tindarin-beg.

Solnce je bilo zašlo; toda izdajalski mesec je bežečim oropal ugodno nočino temo. Komaj so si poiskali pribežališča, že so jim bili za petami janičarji ter jih zopet odgnali, kakor plahe serne.

Med verhuncema dragašanske gore prikazali so se v mesečni svetlobi stolpi sivega zidovja. Na èrtu najvišjega stolpa svetil se je dvojnati križ; zadnje dve okni v poslopji je obsevala medla leščerbina luč.

To poslopje je bil samostan, samotno domovje nún, ki so se bile odpo-vedale svetu. Če dospejo beguni do njegovih vrat, potlej si lahko odpočijejo, če tudi le do jutranje zore. Kajti pobožne device ne bodo zapirale vrat zadnjemu junaku „svetega kerdela“; rajše bodo, ako bi trebalo, ž njimi vred pogumno umerle za demovino.

Od samostanskega zvonika je zadonel melanholični glas mertvaškega zvona.

„V samostanu imajo mertveca,“ dé jeden vojakov.

„Skoro jih bode več,“ pristavi tožno neki drugi.

Ko je bil zvonec utihnil, udari Jordaki s pestjo ob samostanska vrata.

„Kdo je?“

„Jordaki s hetajrijo.“

Vrata so se odperla. Vstopivše sprejela je je čestitljiva stara žena v dolgej belej halji. To je bila opatica samostana.

„Dobro došel, ob ugodnem časi si prišel!“ nazdravi Jordakiju.

„Pač ne bi mogel slabše in o neugodnejšem trenutku tù sem prispeti, nego sedaj,“ tožno odverne načelnik.

Komaj je bil zadnji vojščak male četice vstopil preko praga v vežo. Opatica jih je počela šteti.

„Samo dvaintrideset, — in kje se mudé drugi?“

„Ti so odšli v svoje domovje,“ pravi Jordaki kazoč proti nebu.

Opatica je korakala naprej gori po stopnicah. Pred glavnimi vratmi obédnice se še enkrat ustavi, rekoč: „Dobro došel, ob pravi priliki si dospel tù sem: deklè, ki si jo bil včera j k nam privedel, umerla je danes mirne smerti.“

Pobožno se prekrizajoč odpre Jordaki tiho vrata.

Na sredi dvorane ležala je mertvica, lepa, bleda podoba iz onega življenja, duša, ki je človeškim očem vidljiva, katero menino čutiti, kedar ustna polju-

bijo njeno truplo, da-si serce verlo dobro zna, da se raduje daleč, daleč pod drugim obnebjem, na drugem boljšem svetu.

Jordaki je stopil h krasni, bledi mertvici. Bila je skoro še otrok, javaljne preživela je šestnajst pomladi. V molčeči britkosti poleg mertvice poklekne ter jo objame s tresočo roko. Mertvica je bila njegova sestra Iréna.

In oni mladeneč, katerega oko neprestano gleda bleda ustna umerle dekline, je Mariotis Nasta, nje zaročeni ženin.

Merklo stermi va-njo njegov pogled; skoro je videti, kakor bi hotel ž njim odgnati lepoto uničujočo trohljivost od krasnih udov mertve ljubimke. Ali znabiti meni, da, če kdo dolgo zré v blede obličje svoje predrage umerle neveste, da potlej tudi njega kmalu zadene smertna puščica?

Ob vzglavji mertvice gorite dve sveči. Tretja luč pak odseva od okna: médla mesečina. In štiri nune prepevajo psalme.

Močan strel konča petje, in šipe zazvené po tleh. Janičarji, sovražniki, so pred durmi.

Jordaki plane kvišku, stisne Mariotisu roko, in ne zineč besede so mladenči že vsi pripravljeni za boj.

Samostan je imel osem oken; poleg vsacega se postavita dva branitelja, dva druga pa jima nabijata puške. Takó se je pričel boj.

Puške pokajo, in marsikteri osmanec, ki je že sanjaril o zmagi, našel je zdaj gotovo smert. Janičarjem ni bilo moči vlomiti samostanskih vrat; kdor je skušal priti do njih, vsakega je na tla poderla krogla kekega mladenča.

V tem, ko je boj razsajal, pele so nune v tihem zboru svoj: Kyrie eleison.

Do polnoči so mladenči srečno odbili štiri sovražne napade, in Turki so bili popolnem prepričani, da bode trebalo še mnogo žrtev, dokler ne ugonobé hrabrega nasprotnika. Poslali so torej v Dragašane po topove. Topovi naj bi prestrelili zid, drugo potlej učinita meč in puška.

Kmalu so bila ognjena žrela na mestu. Kervoločni zapovednik, Girlet-aga, da je nastaviti proti samostanu. In zdaj zakliče mladim boriteljem v samostanu, naj bi vstavili brezvspešno zabranjevanje, izročivši mu vse orožje pa vjetnika. Ako se mu podadé, hoče jim pustiti življenje.

Ko čuje Jordaki ta govor, prime bega pod pazduho ter ga odvede v samostansko rakev, tu mu pokaže mertvaško trugo polno smodnika. „Zdaj pa idi nazaj v stolp in tod govóri z ago. Povedi mu, da se ne vdamo niti njegovej jezi, pa tudi ne njegovej milosti. Ako ga je pa volja, da prideš ti živ iz tega kraja, tako naj s svojimi kerdeli gre proč od samostana, da bodedo potlej zamogli tudi mi mirno odriniti; ti se ve da ostaneš tukaj. Če bi pa utegnil le enkrat ustreliti s svojimi topovi v samostan, potem bode smodnik poslopje, tebe in nas raznesel v zrak. Pobotaj se ž njim, če ti je drago življenje.

Tindarin-beg gre na samostanski stolp, stopi k oknu in zakliče agi: „Hrabri Girlet! Ti nisi dolžan biti varuh mojega življenja; glavni nalog ti je sovražnika ugonobiti. Nikar se toraj nič ne zmeni s sovražniki, hoteč meni ohraniti življenje. Hrabro udari nad nje, saj so bojazljivi in trepečejo pred“ —

Ni bil končal svojega govora: Jordakijeve puške grom — in beseda mu je ostala na jeziku, serce je nehalo tolči. Tindarin-beg se mertev zgrudi raz stolp; hči sultanova je bila vdova.

Nobenkrat še ni bil izprožen top, in Girlet-aga je bil zdaj streljati popolnem prepovedal. Sovražniku svojemu noče privoščiti poštene smerti v boji: — imeti jih hoče žive. Pred palačo hebdomonsko bode te dni javno klanje kristjanov. Tega naj bi se tudi udeležili ti junaki.

Poslal je še poslanika pred samostanska vrata ter mladenčem naznanil: „Hrabri hetajristi! Girlet-aga vam podari življenje in prostost, ako mu izročite svojega načelnika.

Dvaintrideset svinčenk poderlo je na tla poslanika; takov je bil odgovor verlih bojnikov.

Girlet-aga je še zmerom molčal s topovi.

„Če ne že jutri, izpametovali se mi bode enkrat vendar-le ter mi prisiljeni po gladu, prepustili svojega vodjo.“

Dva dni ni aga nič streljal na samostan; samo od daleč je bil dobro oblegel to terdnjavo, da bi nikdo ne mogel uiti iz nje.

Tretjega dne že je primanjkovalo obležencem živeža. Jordaki dá svojo sestro prenesti v samostansko rakev, núnam pa, in svojim tovarišem veli zbrati se v obednici.

„Če že nikoder nimamo odperte rešilne poti, v nebesa nam vendar ne bode zaperta.“

Vsi so ga razumeli; vsakdo molčeč seže v roke načelniku. Žalostne, a ne obuple storile so itak tudi nune; verlo dobro so znale, da je bilo to zadnje slovo.

Načert Jordakijev ni bil nikomur več skrivnost: — šel bode doli v rakev, zgoraj bodo nune pa mladenči zapeli pesen. Ko bode ta končana, zaneti Jordaki iskro in jo verže v smodnik: samostan in njega prebivalci poleté v zrak.

„Kdor si ne šteje v čast, združen s svojimi dražimi tako smert storiti, naj berzo odide, vrata so mu odperta, naj si išče milosti pri krutem Turčinu!“

Samo eden je bil, kateri se je hotel vdati sovražnikovi milosti — Mariotis, ženin lepe Irene.

„Marius! Najpogumnejši junak mojega kerdela, moj ponos, ti, ki sem v te več zaupal nego sam v se! Ženin se brani ostati pri svojej nevesti? sin domovine noče umreti, kakor bratje njegovi? Pojdi! — toda nikdar ne reci, da si bil kedaj našinec.“

Pahnili so ga preko praga. On pak je vihtil v znamenje miru belo ruto ter hitel k aginemu šotoru.

Tje dospevši odloži svoje orožje ter dá Girletu: „Mogočni gospod! Obljubil si vsem milost in prostost, ako ti izročé Jordakija. Jaz sam sem Jordaki; podeli onim prostost, toda podvizaj se, kajti v ednej uri morebiti ne dobiš niti samostana niti katerega njegovih sedanjih prebivalcev.“

Zelo uveseljen dá Girlet-aga mladenča ukovati v težke lance ter takoj pošlje v samostan poslanika s pismom, v katerem zagotavlja boriteljem življenje in prosti odhod.

Vsi so se jako začudili nad to nepričakovano milostjo agino. Imeli so varstveno pismo v rokah: življenje, prostost se jim ponuja. Pač so te besede lepe, in kako vabijo človeka! Je-li to mogoče, da bi ga ne zapeljale s pravega pota? Videč pismo, topilo se je vsem zgolj veselja serce; pa saj ni bilo Jordakija več v njihovej sredi, ta bi bil izvestno takoj pismo raztergal na kosce ter ga zagnal skušnjavcu pred noge. Jordaki je sedeč v rakvi zastonj čakal pričetka pesni. Mladenci so odperli vrata ter radovoljno izročili vse orožje Turkom.

Jordaki pa je še zmerom čakal pesni — toda zastonj!

Ko mladenči odložé orožje, dal jih je Girlet-aga povezati in ukleniti v težke spone.

Sklicevali so se na varstveno pismo: Osman pa se jim je smijal. „Pismo ni pravo! Namestu da bi bilo pisano na kozjo kožo je le od pasje in zapečateni ni z voskom temuč s testom. Vas vse hodemo pomorili na hebdomon-skem tergi!“

Opatica prosi sedaj ago naj bi dovolil, da še eno pesen zapojó pred podobno svete Bogorodice. Pesen je tako krasna, tako genljiva, — in sploh bi bila tudi njihova poslednja v tem življenji. Girlet-aga je bil že čestokrat želel slušati kristijansko mertvaško petje, zatoraj je rad v to devolil.

Jordaki je saméval doli v tihi rakvi, v roki je deržal samokres z napetim petelinom. Glavo je imel pobešeno na trugo, v katerej je mirno počivala njegova sestra.

Kar mu zadoni na ušesa tihotno tužno petje — poslušá! Kako genljiva pa žalostna je pač ta pesen! Zdaj je oddonel, tihotno oddonel zadnji zvok. Strašen strel! — in samostan, Kristijan pa Turek zleté visoko v zrak!

* * *

Pretekla sta dva dolga tedna. V bolnici stambulskej odperl je hudo ranjeni mladenec oči, telo je imel sterto in obličje je bilo vse opečeno.

„No, ti si pač dolgo spaval,“ dé mu po turški njegov varuh.

„Kje sem?“ vpraša bolnik in začudeno gleda po sobi.

„Za zdaj še tukaj na zemlji, toda malo je manjkalo, da se nisi prebudil v raji. V bolnici stambulskej si.“

„In odkod sem bil prišel va-njo?“

„Izlekli so te izpod razvalin nekega samostana, kjer si bil z več družimi zakopan. K sreči je bila tvoja obleka vsa sežgana, — vedelo se torej ni, ali si kristijan ali Turek. Če ti je življenje drago in si kristijan, potlej molči.“

Bolnik ni čerhnil več besedice; bil je — Jordaki.

V bolnici so ga imeli za Turka, zatorej so dobro skerbili za-nj.

Čez nekaj tednov je zamogel ustati iz postelje; pa je bil kruljev. Izpu-stili so ga, ter svetovali mu, naj si s prosjačenjem hrani življenje.

Dolgo se je sem ter tje potikal po ulicah velikega Stambula opert ob svojo berglo. Prosil ni nikogar; le časi mu je kdo podaril kako malenkost;

pa še porajtal ni na to, niti se mu zahvalil, — zmerom je premišljal, ali je on res tisti Jordaki, ki je bil nekdanj načelnik kerdelu kristijanskih mladenčev.

Nekega dne je tako sanjavši prišel na hebdomonski terg ter ugledal veliko množico ljudi, ki je radovedno silila preko vrat one palače. Sredi ropota bobnov so se čule te-le klicarjeve besede: „Muzulmanje, pravoslavno ljudstvo! Po milosti sultanovi visí danes na palačinih vratih odsekana glava glasovitega šuntarja: Jordakija. Stopite bliže ter si jo ogledite. Allah naj bode vsem vernim milostiv!“

Ves začuden slušal je Jordaki klicarja. Polasti se ga omotica. Jordakijeva glava na vratih hebdomonske palače — Jordaki pokopan — Jordaki otet smerti pak zopet umorjen: — te misli so mu zmedle možgane.

Zrinil se je med gosto trumo počasi do vrat; bil je že večer, ko je dospel tje.

Pred vratni je bila na odru, z rudečim suknom pogrnenem v velicem srebernem torilu mladenška glava. Obervi so bile zaperte, ustna na pol odpereta.

Jordaki je takoj spoznal glavo: bila je njegovega prijatelja Mariotisa glava.

Zopet je s hropečim glasom vpil klicar: „To je glava načelnika Jordakija, katerega so danes zjutraj na Divanovo povelje usmertili. Allah bodi milostiv vsem pravoslavnim!“

Jordaki je čul te besede in globok izdih se mu je izvil iz persi. —

Zajetje v Čerkesih.

Kavkašk obraz.

(Popisal Lav. G. Podgoričan.)

(Dalje.)

Dolgo časa nisem mogel res čutiti svoje osode. Vse se mi je zdelo, kakor nekov težak sen; ali probujenje, to je bilo strašno; s težkimi verigami se je začela versta mučečih dni. Minol je bil dan, lakota se je začela oglašati, za večerjo pa nama je neki rusk mladič, najin služabnik, prinesel vode in kruha. Pa tudi ta priprosti užitek je naju potješil; voda je nama bila izborna pijača, kruh — v vodi zamešana, oprazena pšenična moka — ta nama pa je bil slasten grižljaj. Po večerji sva se zavila vsak v svoj plašč in stegnila po vlažnej, na debelo razstlanej slami. Najina onemoglost je bila tolika, da je spanec, ta dobrotnik nesrečnim ljudem, kmalu upokojil oba. Ali moje spanje, oh! kako je bilo mučno!

O svitanji so se vsak dan vzbudili pri nama bivajoči Čerkesi; rohneli so, čistili svoje puške in zastražena zapuščali naju. Vsak dan sva bila ves čas tarči zvedavosti „aulskih“ bivateljev. Po noči naju je mučil mraz, po dnevi pa glad in zasmeh. Dnevi so minjevali enolično. Gorjé mi je razjedalo drobovje; moj tovariš je bil do cela malodušen; mnogo potov je segnil po meč in samokres

na steni, ali vselej sem ga zaderžal in potješil z dobrotljivo previdnostjo. Na-
posled se nama dovoli, da smeva pisati svojim tovarišem v terdnjavo: dali so
nama razterganega popirja, v vodi razpuščenega prahu, pa nadzornega posla.
Blagosten je bil mojih prijateljev odgovor, obljubili so mi, da me kmalu od-
kupijo. Vedela sva blezu, da odkup le prilika pripusti. Ali nada je tako
sladka, da sem se zmerom z upanjem motil, kakor otrok z igračami. Trije
grozni dnevi so nama zaterli mnogo životne moči; tri dni prav ničesa nisem
imel v ustih, nenavadno sem bil slaboten. Hamurzin je to zapazil in svojemu
tovarišu opomnil: „Ta Rus je svojeglav, neče jesti; saj pogine, moramo ovčje
meso kupiti.“ Drugega dne sva dobila slastnega mesa, ali ta potrata ni tra-
jala dolgo časa. Znaj, dragi čitatelj, da Čerkes sploh malo jé, le mleko, sadje,
bel kruh in malokedaj ovčje meso, ki je zelo drago. Ta pot je zaklana ovca
vsej družini bila živež, kmalu sva morala sopen lakotovati.

Hamurzin se je bil že naveličal pokoja; zopet je ostril sablje, čedil puške
in prirejal se na razbojni odhod. Neko jutro me izbudí upitje v „aulu“ (vasi),
zaslišal sem mnogih konj topot in kričeče Čerkese; malo po malo je v daljavi
utihnilo vse — to je bilo Hamurzinovo divjanje na kervavo slavnost. Kakor
v kalejdoškopu, tako so moji čutje mežkrali v verstah novih obrazov, ali
otožni so bili — in terпки. Življenje mi je minjalo, kakor večernega solnca
žarki gasno in umičejo se nočnej temoti. Zdaj pa zdaj sem se razgovarjal z mla-
dičem, s svojim strežnikom, da bi bil zvedel njegovega zajetja okolnosti. Mladič
je bil zabil vse. Blezu desetleten je bil, a že tri leta je zdihoval v sužnjosti.
„Le to pomnim še, kako je moja mati plakala,“ — opomni mi, „ko je odšli
černuh (Hamurzin) nekega večera bil pribesil v našo kočó, očo na kosce raz-
sekal s sabljo, mene in mater pa odpeljal. V vasi je bil velik krič in velik
ogenj. Černi Čerkes me je bil posadil na konja tako odurno, da sem stoknil.
Ataman sam je na konja vzel mater, ali ni znala jezdití, zato je padla z njega;
popustili so jo na zemlji, mene pa je konj odnesel. Jaz sem silil nazaj, domov,
pa mi niso dali verniti se; od takrat sem tu; ali ti mladiči so zelo hudobni,
zmerom me bijó, da-si jih ne želim.“

To priprosto mladičevo razodetje me je potjšilo z mislijo, ker terpi ta
nedolženec, da je previdnost meni grešniku poslala izkušnjo, katero moram
terpeti brezi vsakršnega godernjanja. Minolo je bilo mesec dni, Hamurzina
pa ni bilo še nazaj. Noben pot se ni mudil še tako dolgo časa vnej; „aul“
je začelo to vznemirjati, mene tudi, zdelo se mi je, da je Hamurzin mojega
življenja gospod; tudi jaz sem ga težko čakal. Nekega dne pride nekov Čerkes
izmed Hamurzinove jate domov; vse je zgrinjalo se okrog njega — Čerkesi in
Čerkeske so bojazljivo stale in stermele, in tudi jaz — kar oka nisem spustil
z njega. Videl sem in slišal, kako je o selovem pripovedovanji obledel Ha-
murzinov brat, kako je krožil z okoma; kako je škripal z zobmi, naposled pa
javdajoč zgrudil se na tla. To je bila vest o smerti njegovega brata. Delj,
nego navadno, skrival se je Hamurzin s svojo jato vred po skalnih propastih,
čakal pléna in pohajal po naših stepah, po levem bregu ob Tereku. Nesreča
ga je iskala; ni bil dosti varen in plen se mu je umikal; ali oholost ga je

gnala dalje in dalje; naposled sklene, da opleni Kozáško vas. Ogenj, ki je bil prav to uro vstal, ta mu je ponudil ugodno priliko; ko je na enem konci gasilo vse, zagnale so ženske in njih otroci strašen krič: „Pomoč, pomoč! Čerkesi! davé, moré!“ Čerkesi so se bili polastili nekajkih čred, izgnali so jih na stepo in zginili so. Ali predno je začelo daniti se, blodila je četa Kozakov po stepi za lupeži; kmalu so zagledali ognje, okrog ognjev pa razbojni tabor blizu lesa. Kozaci so zlezli raz konje, šli dalje po lesi in obsuli tabor. Ko izprazne puške, planó na Čerkese a predno je vrag mogel prijeti za orožje, že je nekoliko bilo pobitih. Ko je Hamurzin bil spoznal, da ni mogoče zmoči, hotel je z begom oteti se. Skočil je na konja, a konj se vspne in raz sebe stresne Hamurzina. Hamurzin se vskloni, v tem pa mu olovnic predere persi; padel je vznak in ni več vstal. Vsteklo so Kozaci planili na ostale Čerkese, le enemu se je posrečilo, da je to vest prinesel v „aul“. Stoperv razvedela se je bila ta dogodka s Hamurzinom, a uže sem slišal grozno jadovanje ženskih in moških, ki so v obupnosti begali od bivališča do bivališča. Vsled same žalosti niso znali, kaj bi bili začeli. Nekoliko potov so me hoteli ubiti, meni so očitali, da sem kriv Hamurzinove smerti. „Ta pès je pisal domov!“ — kričali so, „on je pisal, kam je odšel Hamurzin. Ubiti ga moramo, ubiti!“ Pak nisem bil jaz prav nič kriv njih nesreče. Kedar koli je ljud hotel planiti na-me, vselej ga je zaderžal Hamurzinov brat; čudil sem se njegovej dobrodušnosti, ali kmalu sem spoznal svojo prevaro. Najin stražnik je umel dosti njihovih besed, ta mi je razodel, kaj je slišal. Tudi jaz sem umel nekaj malega, torej sem berzo zvedel osodo, ki me je čakala.

Po štirinajstih dneh so Čerkesi pričeli ramazanov post, pa bajramovo slavnost. Ta narod slavi spomin vseh mertvih in umorjenih krajanov in sorodnikov; o takih slovesnostih donašajo žertve — in tudi mene so bili odločili na takov dar. Ali hoteli so me popreje še mučiti, ker so se zlobili, da sem jaz kriv atamanove smerti in da sem torej zločinec. Čakala me je kruta bodočnost, da-si je pričujočnost dosti terpinčila me. Res so stražili naju; po noči sva okrog vratov imela vsak svojo železno grebenico z verigami vred — tako težkimi, da sva jih jedva dvigala; vsako noč sva morala biti v železji, s katerim so naju vselej zvečer odičili; po dnevi s okrog naju plesali grozni sovražniki, katerih je vsaka tretja beseda bila: ubijmo ja, sežgimo, kri in muka jima! Hrana je bila slabejša in slabejša, često sva uživala kakove zveri polugnjila čreva. Z grozo sem se oziral v svojega tovariša — bledega, kakor smert, — suhega, kakor terska, imel je veliko brado, dolge zmetene lase, iz katerih je človek jedva videl kalne, globoke vpadle oči; nesrečnež je jedva govoril, jedva mogel premikati se. Morda sem tudi jaz bil takov, ali jaz sem bil krepkejšega telesa, tedaj sem več lahko sterpel. Naposled pa je tudi meni duh onemogel. Nekoliko potov sem hotel ugasiti si življenje, a le misel na vsemogočo previdnost me je obvarovala. Mladič mi je donašal vsak dan slabejše vesti, solzan mi je oznanjal, da se moje muke ura uže bliža, da mi sklepljejo grozno terpljenje. Treslo se mi je serce, ali vendar sem se nadejal, da se otmem. Nekega dne sem mladiča ogovoril, da bi poiskal najinega

železja ključ, kateri je Hamurzinov brat imel po noči pod zglavjem. Ko sebe in svojega polumertvega tovariša otmem težkega železja, hotel sem pod najino streho speče Čerkese pobiti in pobegniti. Le-ta misel se mi ni zdela nerazumna; jaz sem se topil, pa nisem znal, da po britvo sezam, da bi se otel z njo. Čakal sem svojega osvoboditelja s ključem — ali ni ga bilo več, tudi drugega dne ne, in nobeden dan več ne kasnejše. Gotovo se je bil spametil — in pobegnil je, vsaj pripovedovali so mi to poznejše.

Sleherno jutro so vsi Čerkesi v najino bivališče prišli molit za ubitega atamana, a često so se obernili va-me in izrekli so besede, katerih nisem umel. Če sodim po divjem zminjanji, ne mara je to bila grozna kletvina, in tiste ure so se shajale tudi ženske in vdovice, da so jokale po nezabljevem atamanu. Ti divji glasovi so bili muka mojim ušesom in mojemu srcu; to se je dvakrat vsak dan zgodilo ves teden. Naglo se je bila razvedela povest, da se Rusi bližajo, zato da bi me osvobodili; ob uri je ves „aul“ (vas) bil po konci in poskril se je po skalnatih otlinah; moški so bili na konjih, ženske in otroci na dvokolnih vozeh, mene in tovariša pa so privezali vsakega k enem konju, a vodnik nama je bil Čerkes, kateri je bil ves čas, dokler sva bila v zajetji, najin stražnik. Ime mu je bilo Ika; to je bil veren Hamurzinov tovariš, prvi je bil v boji, kedar so klali, pa tudi prvi je bežal, kader ni bilo drugače pomoči. Ta je bil prinesel vest o Hamurzinovej smrti.

Na večer — po težavnem poti po stermih razjedah pridemo črez visoke gore v sosedstvo groznih Čečencev, do najdivjejšega gorskega rodù. Tu so naju v koči, kakor popreje, prikovali, — kakor popreje, zopet zdaj žensko tuljenje nama ni dajalo miru — in lakota je neizmerno mučila oba. Jedva sem stal, jedva govoril — in nesterpno sem čakal, kako osodo mi odločijo. „Pripravi se, Rus, jutri zjutraj —,“ opomni mi grozni Ika, ko zvečer s Hamurzinovim bratom vred stopi v mojo ječo, da bi mi še enkrat okrog vratu obesil strašne verige. „Pripravi se,“ — prešinil mi je tješilen glas drobovje.

(Konec prihodnjic.)

Pesen sirote.

(Svobodno po Nemškem.)

Ah, po svetu zapuščena
Hodim in z menoj gorjé,
Solza za me tu nobena
Ne roni z oči rosé!

Mati ni me pestovala,
Oče me poljubljal ni.
Živa duša ni mi djala:
Tukaj, glej! doma si ti.

O kak mora biti krasno,
V rokah vročeljubljenih,
Če sanj zlati sveti jasno,
Prost če duh skerbi je vseh.

Ah, al ni serca za mene
Na vesoljnem svetu ne!
S steze bodem osamljene
Sama prišla v grobne tme.

Na grob solze ne b'do bile,
Da sem b'la — le Eden ve,
Brez sledu bodo zgubile
Moje vroče se želje.

Dar uboge vdove.

(Po angleškem poslovenil Št. K.)

„Mati! nič upanja nimam več, vse je zastonj. Nobeden ne mara v službo vzeti mladenčca, ki ni bil še nikoli iz doma. Zanašal sem se na gospod Olifanta, ker se mi je zdel pošten človek; ali, ko me je nekaj poprašal, in je zvedel, da sem katoliške vere, me je kaj gerdo pogledal, in mi rekel, da naj le grem z Bogom; Škot je, in starašina škotske cerkve, kakor dobro veste.“

„Tedaj bodi nam Bog milostljiv, ubogo moje dete!“ mu odgovori na to Jamesonovka; „nanj sem se še zanašala, zdaj ne vidim nobene pomoči več na tem svetu.“

Jamesonovka je bila vdova, in je h katoliški veri prestopila; Janez je bil nje edini otrok. Ta njeni prestop h katoliški veri je vso sorodovino njeno in njenega moža razkačil, vsi so jo zapustili. Malo premoženje, kar ga je imela po ranjkem možu, je porabila v to, da je svojega otroka dobro odgojila, ker si je mislila, da mu utegne to več koristiti, kakor če bi mu denar hranila. Neutrudno je delala, in dokler je bila zdrava in pri moči, sta mati in sin lahko in pošteno izhajala z malim, kar sta imela; ali zdaj je obolela, delati ni mogla več in si z delom kaj prislužiti; in zato je bila prisiljena, Janeza, ki je imel še le trinajst let, iz šole nazaj vzeti. Njegov učitelj mu je dal najboljša spričala, in s temi je hodil okoli, in tu in tam kake službe iskal, pa, kakor smo videli, vse zastonj.

Mati in sin umolkmeta. Na zadnje spregovori fantek: „Mati, jaz bom sveti roženkranc molil, pa mi bo Mati božja pomagala.“

„Stori to, ljubi moj sin,“ reče Jamesonovka; „toda pojdi poprej sem, in povečerjaj, kar sem ti napravila. Jaz moram v cerkev iti, ki ni še zaperta; imam nekaj govoriti z gospod kaplanom. Jaz bom tam molila, in tedaj me ne bo tako hitro nazaj. Ne čakaj tedaj na me, ljubček moj! kedar odmoliš, pojdi lepo spat, uboga reva; gotovo si truden, ker si danes celi dan okoli hodil.“

„Dober večer tedaj, ljuba mati!“ jej reče Janez, in se je oklene. „Ne rečem vam, lahko noč. Obljubite mi, da pridete nocoj, da me z blagoslovljeno vodo poškropite in me prekrižate; ne bojte se, da me iz spanja zbudite; in če tudi, saj potem kmalu zopet zaspim.“

„Da, ljubi moj otrok! jaz pridem že; ne pozabi moliti en očenaš in česčenasi marijo za uboge duše v vicah.“

Ko je Jamesonovka do cerkve prišla, ni našla gospoda kaplana, ki je bil k nekemu bolniku poklican, in nobeden jej ni vedel povedati, kdaj se domu verne. Uboga žena je hotla svojo revo in nadlogo potožiti svojemu spovedniku, ter ga prositi, naj bi on njenemu sinu kje kako službo našel; zato ji je posebno težko delo, da ga ni dobila. Z gospod fajmoštrom, ki je bil doma, si ni upala govoriti, ker ga ni osebno poznala; tedaj je stopila naravnost v cerkev, da bi svoje žalostno srce pred oltarjem v pobožni molitvi utolažila, in vse

svoje upanje ne na ljudi, ampak samo na Boga postavila, ki je oče ubozih sirot, in podpora zapuščenih vdov. Dolgo kleči Jamesonovka pred oltarjem. Tu jo prešine neka misel; naglo vstane, gre v farovž, in vpraša ali more govoriti z gospod fajmoštrom.

„Ne zamerite visoko častiti gospod fajmošter, da sem prišla Vas zdaj nadlegovat; moja serčna želja je, da bi se ena sveta maša brala. Ali to-le je vse, kar premorem, reče in mu poda dvajset krajcarjev. Vem, da ni zadosti, toda jaz nimam ne beliča več.“

„Ne bojte se nič, dobra žena, jaz bom že to sveto mašo za vas bral. Zakaj, in kdaj želite, da mašujem?“

„Oh, gospod fajmošter! Ko bi jo mogli precej jutri brati, za tisto ubogo dušo, kateri je morebiti samo še ta maša potrebna, da se terpljenja reši; ker se nadejam, da bo ona za-me in za mojega otroka molila, kedar pride v sveta nebesa.“

„Da, jutre vam berem to sveto mašo, dobra žena; tedaj lahko noč, Bog vas sprejmi!“

Jamesonovka se je vesela z nadepolnim srcem domu vernila. Stopila je k postelji, kjer je nje sin ležal, storila mu je na čelu znamenje svetega križa, in ž njim vred lavretanske litanije molila, in zraven še kako molitvico za verne duše opravila. „Ne boj se nič otrok moj!“ mu reče, „ter ga poljubi in lahko noč vošči; jaz verujem za gotovo, da pojde vse po sreči. Najini prijatelji so bolj mogočni, kakor vsi pozemeljski.“

Drugi dan je Jamesonovka vstala, ter mislila Janeza zbuditi, da bi šel ž njo k sveti maši; ali ko je videla, da je njegov obraz nenavadno gorak, in da težko diha, je mislila na njegov včerajšni trud, zato ga je pustila spati. Šla je tedaj sama v cerkev brez njega, in je pri maši goreče molila za tisto ubogo dušo, koja bo potem v nebesih za-njo prosila, ker ji je iz vic pomagala.

Ko je po maši domu prišla, je bil Janez bolan; tedaj mu je dala kosilce v posteljo.

Ravno mu je bila kosilce podala, ko je slišala na duri terkati. Odpre, in dva gospoda stopita k njej v hišo. Enega je koj spoznala, bil je gospod fajmošter; drugega pa ni poznala, ker je bil tujec.

„Prav tako je, kakor se mi je dozdevalo,“ pravi gospod fajmošter tujcu; „uboga vdova je, koja me je včeraj prosila, da naj ji eno sveto mašo za verne duše berem.“

Tujec prime Jamesonovko za roko in pravi: „Tedaj sem dolžan, se vam zahvaliti; dovolite mi, da se vam hvaležnega skazem. Razodenite mi svoj stan in svoje potrebe, da vidim, kako vam zamorem najboljše pomagati.“

Pa tukaj moram najpopred častitim bralcem povedati, zakaj sta gospod fajmošter in ta tujec vdovo v njeni hiši obiskala. Gospod Mordant, tako je bilo tujcu ime, ki je prišel z gospod fajmoštrom, je bil bogat katolišk trgovec iz mesta, kakih šest ur oddaljenega od kraja, kjer se je to godilo. Neko opravilo ga je primoralo, da se je na pot podal; sicer bi bil lahko reč pismeno opravil, ali neka znotrajna moč ga je gnala na pot, in tako je ravno to noč

tu sem prišel. Po noči se mu je sanjalo, da se mu je oče z veliko svetlobo obdan prikazal, ki je bil malo popred kot dober katoličan umerl. Sin! mu je govoril, zdaj sem zveličan, in zahvaliti se imam za to srečo ubogi vdovi, koja je svoje zadnje krajcarje za sveto mašo dala, ki je bila za moje rešenje še potrebna. Ta vdova stanuje tukaj v tej vasi, in sicer ne daleč od cerkve; poišči jo, in bodi hvaležen njej in njenemu otroku.

Gospod Mordant se je čudil tem sanjam, zato je po sveti maši v sakristijo šel, da bi se posvetoval z gospod fajmoštrom, ktereja je dobro poznal. Gospod fajmošter se je koj spomnil na ubogo vdovo, koja mu je svoje zadnje krajcarje podala, da je za-njo maševal, tedaj je Mordantu rekel, naj le ž njim gre, da vdovo obišeeta. In tako smo ju pri vdovi našli.

Gospod Mordant je obljubil, da vzame Janeza v svojo službo, da mu bo za službo dobro plačeval, in ako se bo pošteno in dobro obnašal, da mu hoče s časom plačo povikšati; vdovi pa, Janezovi materi, ki je bila s to ponudbo dokaj zadovoljna in presrečna, da pride Janez h kruhu, je rekel, naj le tudi ona k njemu pride, da bo blizo svojega sinu živel. Ni treba pristaviti, da je Janez zdaj kmalu ozdravel, ker je ta gospod koj zanj skerbeti začel, ter je gotovo upanje imel, da stopi v kratkem v obljubljeno službo.

Janez je v resnici bil pošten in priden mladeneč, in njegov gospodar ga je iz serca rad imel; pa je tudi skrbel za svojo že ostarelo mater, in ji je veselje delal, ter si prizadeval ji povračati, kar je bila zanj storila in preterpela, s svojo sinovsko ljubeznijo in udanostjo. Veliko let po tem, ko mu je bila že umerla, in je bil on oženjen in srečen oče velike družine, je svojim otrokom in vnukom pogostoma pripovedoval to zgodbo, in vselej pristavil besede svetega pisma: „Sveta in dobra je tedaj misel moliti za mertve, da bi bili grehov rešeni.“

Čigava nevesta?

(Po M. Jokaju poslovenil Mérovčkov Prostoslav.)

Dorko Se. je bil ravno v Pešti, da onda nakupi krasa svoje nevesti, ko dobi černo zapečaten list. Naznanja se mu, da nevesta, koja je hotel v dveh mesecih peljati pred oltar, ni več njegova, a da že spava v hladnej zemlji. Umerla je in bogato okinčano rakvo spremilo je pol mesta na pokopališče. Konečno se mu še svetuje, naj nikar ne obupa.

Dorko pa si kupi samokres s široko cevjo, ga nabije s tremi krogli, in sede na voz, s terdnim sklepom, da obiše gomilo svoje drage in si ondi konča življenje.

Domú došlega sprejmó znanci in prijatelji s pomilovanjem; skušajo ga utolažiti, a to se jim ne posreči. Naj govoré, on ne čuje, kaj pravijo; sklep je terden, — dobro zna, kaj storiti.

Peljejo ga na pokopališče in pokažejo mu novo gomilo, katero kinča lesen križec. — Ni napravil smešnega prizora na grobu, niti ni jokal, niti tarnal,

— hladno-kervno je zaukazal spremljevalcem, kam naj mesto lesenega križa stavijo drag spominek, kje naj zasade najlepše cvetice. Ogledavši dobro gomilo in kraj, zapusti pokopališče, a da se v novo verne, ko se zmračí.

Prijatelji so menili, da se je utolažil in hvalili so ga zaradi tega. — On pa željno čaka noči. Po malih mestih se ljudje zgodaj podajajo k počitku; tudi svetilnice kmalu pogasnó, in kdor ljubi temo, zamore se je dosta dolgo veseliti. —

Grede na pokopališče ni Sc. srečal ni žive duše. — Vedel je, da ga na pokopališči nikdo ne bode motil. Mesec je še svetil na nočnem nebu. Dorko toraj lahko najde pot, ki je peljala do nevestinega groba. Že od daleč zagleda osodepolno gomilo.

Takoj se orientira. — Ko pa se približa gomili, — plaho odstopi, kajti videl je ondi moško podobo, ki je ležala z obrazom na tleh.

A morebiti se je vendar-le motil?

Tiho pristopi h križu in bere na njem ime svoje neveste. Ne more si misliti družega, da je neznanec pijan, da je zašel tu sem in zaspal na grobu. Položi nanj roko, da bi ga prebudil. A mož plane takoj po konci in divje zagromi: „Kaj hočete?“

„Vedeti hočem, kaj tu delate?“

„Vsaj lahko vidite, da molim.“

„In zakaj pridete ravno semkaj molit?“

„Ker hočem tu umreti.“

„Kako pravico imate, tu moliti in umreti?“

„To je grob moje neveste.“

Sc. meni, da je oblaznel. Prišel je bil s sklepom, ustreliti se na nevestinem grobu, pa se snide tu z neznanim človekom, ki mu tako divje odgovarja kot mu on divje stavi vprašanja, — ki hoče tu končati življenje, kakor on, in ki enako njemu terdi, da mu tu počiva nevesta.

„Prosim gospod!“ pravi Sc., „zagotavljam vas, da je dovelj šale. Idite v imenu božjem in pustite me samega.“

„Jaz naj bi odšel, pa vas pustil samega? Kaj hočete vi tu?“

„To kar vi namerjavate, nič družega. Ustrelil se bom.“

„Ste li oblazneli?“

„Dosta vzroka imam, da bi. Pod to gomilo spava moja nevesta.“

„Kako vam je ime?“

„Ime nič ne dé, tudi jaz nisem prašal po vašem. A vi obrekujete deklico, ki je že na onem svetu; pravite, da je bila nezvesta, da je prevarila dva ženina. Ako tedaj terdite, da se hočete ustreliti, prinesite ste morali seboj samokres. Tudi jaz ga imam. Stopite konec groba, jaz takraj, pa streliva.“

„Čudno srečo imate, da vsikdar to svetujete, kar hočem jaz izreči. Ravno to sem vam hotel predlagati.“

„Dobro, tedaj vsak na svoj prostor.“

Ustaneta pa pomerita. Drug družemu nastavi samokres na sence.

„Ena, dve“

Mahom oba povesita samokrese.

„Nekaj sem si domislil.“

„Enako tudi jaz, — a vi se zmiraj popreje.“

„Menim, da ranjca najlažje razsodi, čigava nevesta je bila živa.“

„Tudi jaz sem enako mislil. Imeti mora perstan, katerega je pri zaroki prejela; čigar ime je vrezano v perstanu, onemu je bila zvesta, a družega sreča so bile prazne sanje.“

„Prav, izkopljiva rakvo.“

„Grede semkaj, sem videl nekje lopato in kramp. Tukaj sta.“

„Dobro, začniva tedaj.“

„Čigar perstan se najde, oni se vstreli; drugi ga položi poleg neveste in gre svojim potom.“

Moža položita orožje na zemljo, primeta za lopato in kramp, pa odkopljeta grob. Dospevši do rakve, jej odtergata pokrov in najdeta notri — voščeno podobo, ki je imela nevesti jako podoben obraz, — a ona pa, Bog zna, kje gledajoče občinstvo zabava z derznim svojim plesom, — kajti ubežala je obema svojima ženinama s potujočimi glumači.

Jezikoslovstvo.

(Spisuje Dav. Terstenjak.)

(Dalje.)

Caf, Cafula, nemšk. Zoff, Zoffe.

Cagati nemšk. zagen.

Canja nemšk. cenja, idem. goth. zaino.

Ceh, nemšk. Zeche.

Copata, pravilniše capata, česk. poljsk. rusk cap, Kralle.

Čavperca dial. čauperca, Haubenmeise, pisati se ima: čuperca thema: kup, čup, crista.

Čavžati, pravil. čalžati thema čalg = nemšk. klag, lat. clang.

Čatara, govori se čutura, jugoslov. ostanek iz starotračk. jezika *čatepa*, vasis genus.

Čikel, karantanzem iz nemšk. Küttel, in to iz cutis.

Čuha, karant. iz čuka prim. rusk. čikuška, mlado jagnje, sansk. Čiçu, Junges, korošk. čeečej, dete.

Čutilo, ne Gefühl nego Gefühlsvermögen suff. ilo označuje agens, primeri ši-lo, orodje za šivanje, motov-ilo, krm-ilo.

Čunj, Kegel, karant. za kon, das Zugespitzte, primeri: konica, Messerspitz grško lat. conus; čunj berž ko ne furlansko.

Dshal je že Caf razjasnil, da je karant. glej „Vestnik“, thema je drug.

Dioba, srbizem za: dëlba, tako tudi dionik, dioništvo.

Dobasati iz slov do, in nemšk. Fassen!! —

Dobrovina, neumna nova tvarina za nemšk. Gut, Besitz. Herrschaft, do-
brovina je preje Eichenholz.

Dubina, dubka, dubsti etc. ima se povsod pisati dolb.

Dupir skaženo iz: nato-netopir.

Ebehtnica iz nemšk. na Štaj. ebnahti, iz: Ebennacht.

Ešbinje, Wildlager se ima pisati azbinje, starosl. azva foramen, j-azb-ec,
Höhlenbewohner, ešbinje, Wildfutter, Markova napaka.

Besede, ki se začnejo z *F* so razve onomatopoetičnih vse tujke, tak fužina,
ital. fernača, ital. fornaccio, fugor je skaženo iz herv. ugor, frata
italj. fratta = fracta, posekani gozd.

Gaban, pravilniše Kaban je praslovanska beseda.

Gača, za besede, v katerih je č iz *tj*, kakor v besedi gača, bi mogli pi-
sati, kakor Hervati é, ali pa *tj*.

Gavgarca, Schwanzmeise bolje gugarca, ali gogarca iz korenike gang,
gug, schaukeln.

Genitljiv, nepravilna tvarina, bolje genljiv.

Geslo bolje gaslo iz gadlo thema: gad, loqui.

Glariza, germanizem, golida ravno tako, gldh tudi goljuf italj.

Gortan, Kehle, ako *px* pišemo or, moramo tudi pisati smort. Evo kak
se nedoslednost kaznuje!

Goš-gož, Schlange, je Gorenjski kranjizem, ki pred vokal rad stavlja *g*, po-
stavim: gun = un = on, toda pravilno ôž.

Grešpa Runzel, furlanizem, slov. krišpa, krašpa.

Guč se ima pisati golč thema: glk, tako tudi goltati, ne pa: gutati.

Pod črko *H* je dosti srbsk. in nemšk. tako hajka, ham, hambar, har
(gršk. *Χαμίζ*) harmica (madž.) dalje karantanizmov postavim hatiti,
hatnjak mesto gatiti hekati, im Chorsingen je psovalka, ker se v
cerkvenih pesmah sliši pogostem glas *e* — toda hekati = ekati *e*-sagen, e-singen.

Hevec, Luchs, že P. Markus ni dobro čital. Našel je v hrvatskih leksikih:
heusz, Luchs, to je egiptiska od lat. spisateljev sprejeta beseda *chaus*,
Luchs, (Plino.) Tako tudi herženica z aspir. iz rdjenica = rdženica,
slov. rjenica, rothbraun. Tudi hment je ašpir. iz *μανθρς*, man-
tellum itd.

Hvod, karantanizem za klad, tako tudi hlod, hamičen je nemško hā misch.

Išatiti je italj. issar in to hissen.

Išterc, Bettler na Štajersk. šterec, šterc, in to menda iz štercati,
hinken.

Jamati je prejotv. amati, jambor it. albero.

Jšek, Schacht, unde?

Javelne nemškoslov. ja wohl, ne.

Jevtimba iz Vuka, tujka.

Jugati, juhanica dialekt. iz gugati, guganica.

(Dalje prihodnjič.)

Stoletni jelen.

(A. B.)

Karol V. bil je v nekem gozdu, v katerem je bila divjačina krog in krog z omrežjem zaprečena, na lovu. Ko zagleda nekega jelena, kateri mu ni mogel na nobeno stran več ubežati, misli na-nj ustreliti; — a glej! jelen se mu verže k nogam in solzice zaigrajo v njegovih očesih, kar lovci tudi pri ustreljenih jelenih čestokrat v očeh zapaze.

Ta prizor gane Karola tako, da jelenu prizanese. A prej nego li ga iz pusti, dá mu obesiti na vrat železen vratnik s sledečim napisom: „Karl V. me je vjel v tem gozdu, a me je zopet slobodnega izpustil.“

Zajedno je bilo zabilježeno leto in dan, kedaj se je to dogodilo. Po naključbi je bil isti jelen kasneje zopet vjet; ko so pa lovci prečitali ovi napis, pokazalo se je, da je od dne njegovega pomiloščenja po kralju Karolu V. do tedaj minolo celih sto let.

(Les actions heroïques de l'Empereur Charl. V.)

* **Anton Janežičev: „Slovenisches Sprach- und Uebungsbuch für Anfänger zum Schul- und Privatunterrichte“** je ravnokar v devetem natisu doveršen. Obsega 18 pól v velikej osmerki in veljá v tiskarnici družbe sv. Mohora in pri vseh slov. knjigarjih 1 gld. 30 kr. Ta slovnica — poterjena od vis. ministerstva za uk kot učna knjiga za srednje šole — bodi priporočena vsem, ki se hočejo temeljito naučiti lepega slovenskega jezika.

Duhovske spremembe v Kerški škofiji.

Za provizorja gresta: č. g. Jereb Jož., od Kremske planine na Krasnico in č. g. Lampersberger Jan., kaplan v Radljah, v Maletinje. Kremsko planino bode oskerboval č. g. Angerer Hen., provizor v Kremnici, in faro Ljubno duhovščina v Sovodji. — Premestjeni so č. g. Šavbah Jan. od Blatniške planine kot beneficijat pri sv. Duhu v Strassburgu; Kraut Val. iz Klostra v Grebinjski terg. Č. g. Spitzer Jož. je imenovan začasni beneficijat v Špitalu in na njegovo mesto pride č. g. Šavbah Franc, semeniški duhoven, za kaplana v Špital. Pastirsko službo nastopita: č. g. Gugenberger Franc, kot pomagalec v Sovodji in č. g. Jamnig Jan., kot kaplan v Radljah.

Listnica.

Besednikova: Vse častite naročnike, ki nam za tekoče leto niso še poslali naročnine, prav vljudno prosimo, da nam blagovolé poslati, kar nam gré. — G. F. Št. (Jar.) na Š. g. Prejeli. Serčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni vrednik: J. Golé. — Tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu.